

hverve sig større Sprogkundskaber maa ogsaa regnes for et stort Gode for enhver Sømand, ikke mindst enhver Befalingsmand til Søs. Maaske kunde noget gammelt give Plads for det gavnlige nye, saa at Kravene mere blev ændret end egentlig skærpet, hvorved man altsaa opnaaede det, der tidligere er omtalt som en Modernisering af Navigationsundervisningen. Noget større Fordringer kunde maaske være gavnlige, selv om det egentlig ikke kan siges at være bydende nødvendigt at stille dem — Beviset herfor synes i hvert Fald at mangle —, men man maa tage Hensyn til dem, der skal bære den forøgede Byrde, og jeg er ganske enig med det ærede Medlem fra Nyborg (Birch) i, at strengere Krav kan medføre, at Tilgangen, som i Forvejen ikke er særlig tilfredsstillende, bliver ringere, navnlig fra ubemidlede Hjem, og jeg tror ikke, jeg tager fejl, naar jeg siger, at Sømandsstanden i ikke uvæsentlig Grad rekrutteres fra ubemidlede Hjem, og heller ikke, naar jeg siger, at det kvalitativt set neppe er den ringeste Del, der kommer fra saadanne Hjem. Det er altid farligt for en Stand, der delvis rekrutteres fra ubemidlede Hjem, at man gør Undervisningen dyrere og mere byrdefuld. Nu hørte jeg ganske vist det ærede Medlem fra Randers (Mortensen) sige, at han havde ikke spildt en Time. Det er en Mobilitet, som er al Ære værd, men det forekommer mig at være noget vanskeligt at forstaa, hvorledes man samtidig skal kunne sejle og gaa paa Skole i Land. Der er ikke Tvivl om, at det føles som en pekuniær Byrde at gaa paa Skole, selv om Eleverne faar 16 Kr., ja helt op til de fulde 20 Kr. pr. Maaned, thi Kost og Logi skal de selv betale, og det gaar af deres opsparede Penge, som neppe er store i den Alder, eller ogsaa maa de have Tilskud fra Hjemmet. Men det er ikke sikkert, at Hjemmet ser sig i Stand til at støtte den voksne Søn, han er maaske den ældste af en stor Børneflokk. I hvert Fald er det et Faktum, at den unge Mand ikke tjener noget i den Tid, han gaar paa Skolen. Man bør derfor være varsom med at træffe en Ordning, der besværliggør det for ubemidlede at naa op til de højere Grader, fordi Uddannelsen bliver for kostbar. Den nuværende Læsetid skulde ikke gerne væsentlig forlænges. Det bliver den for saa vidt heller ikke; det drejer sig kun om et Par Maaneder; men der kan godt tænkes Tilfælde, hvor alene denne Forlængelse kan være noget generende. Kan der imidlertid opnaas en betydelig bedre Uddannelse og

maaske derigennem et noget berettiget Krav om større Vederlag, er der for saa vidt ikke noget at sige til det.

Man maa imidlertid være varsom med at spænde Buen for højt. Vi har Eksempler fra Nabolandene paa, at noget saadant kan ske. Det ærede Medlem fra Nyborg (Birch) nævnedes Navigationsundervisningen i Sverige, og det er fuldstændig rigtigt. Jeg skal her gaa lidt mere i Detailler. I Hernøsand er Elevantallet gaaet ned fra 12 til 6; i Malmø, der er det eneste Sted, hvor det er gaaet op, er det kun gaaet op fra 18 til 20. I Gøteborg er det derimod gaaet ned fra 32 til 23, i Kalmar fra 26 til 16, i Stockhølm fra 180 til 83. I alt er Elevantallet fra 1912 til 1914 gaaet ned fra 268 til 148. Paa den anden Side ser vi, at i Norge, hvor der stilles ringere Krav, end vi stiller efter den nuværende Ordning, har Skibsfarten udviklet sig i meget betydelig Grad. Det er et Faktum, man maa regne med. At den danske Skibsfart i Øjeblikket lider af Mangel paa Navigatorer, er noget, der føles i ret betydelig Grad, og det er indlysende, at der ikke bliver større Tilgang, naar Fordringerne skærpes, her lige saa lidt som i Sverige. Der findes forskellige Bestemmelser i Lovforslaget om Sønæringen, der gaar ud paa, at der skal være to Styrmand i den og den Fart o. s. v. Men hvem vil være 2den Styrmand, naar han med Lethed kan faa Plads som 1ste Styrmand? En Lønforhøjelse vil ganske vist kunne virke regulerende paa dette Forhold, det er endda ikke sikkert; dersom det var Publikum og det øvrige Erhvervsliv, som skulde bære Bekostningen, var der i og for sig ikke noget at bemærke dertil, men hvis ikke, kan det være uheldigt. Det er anført, at Kapital anbragt i Skibsfart kun giver mellem 4 og 5 pCt., man kan da tænke sig det Tilfælde, at Kapitalen trækker sig tilbage fra Skibsfarten, og det er denne ikke tjent med. For øvrigt er Skibsfarten mere end noget andet underkastet den internationale Konkurrence, og det er et Forhold, vi aldeles ikke er Herre over, saa det er ikke sikkert, at Publikum vilde komme til at bære den forøgede Udgift. For øvrigt vil den forøgede Udgift til Undervisning, altsaa Afsavnet af Løn o. s. v., ogsaa være et Udlæg, Eleven skal bære, og det skal han eller i hvert Fald hans Familie lægge ud. Det er ogsaa en Gene for ham. Der er efter min Mening en mærkværdig Kombination af et demokratisk og et udemokratisk Princip i dette Lovforslag. Det er nemlig i allerhøjeste Grad demo-